

de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

Hoge Raad der Nederlanden
Postbus 20303
2500 EH DEN HAAG

Amsterdam, 21 oktober 2020

**Betreft: Schriftelijke opmerkingen van de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs bij de
prejudiciële vraag van Rechtbank Gelderland van 6 augustus 2020, nr. AWB
18/2764, ECLI:NL:RBGEL:2020:3966, uw kenmerk 20/02446**

Edelhoogachtbaar College,

De Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (hierna: de Orde) heeft met belangstelling kennis genomen van het verzoek om schriftelijke opmerkingen in te dienen bij bovenvermelde prejudiciële vraag. De Orde geeft hierbij graag gehoor aan dit verzoek.

Prejudiciële vraag 20/02446

Hierna volgt omwille van de leesbaarheid de letterlijke tekst van de voorgelegde vragen:

- 1) biedt artikel 8:25 van de Awb een grondslag om een gemachtigde tegen wie ernstige bezwaren bestaan, voor een bepaalde tijd als gemachtigde te weigeren?
- 2) is een weigering van een gemachtigde voor een periode van driejaar nog in overeenstemming met de in artikel 6 van het EVRM, artikel 14 van het IVBPR en/of artikel 47 van het Handvest gewaarborgde rechten?
- 3) indien een periode van driejaar in strijd komt met de in artikel 6 van het EVRM, artikel 14 van het IVBPR en/of artikel 47 van het Handvest gewaarborgde rechten, welke periode kan worden geacht hiermee niet in strijd te komen?
- 4) biedt artikel 8:25 van de Awb een grondslag om een gemachtigde tegen wie ernstige bezwaren bestaan te weigeren in alle zaken die thans bij de rechtbank aanhangig zijn en waarin hij optreedt als vertegenwoordiger? Is een weigering van een gemachtigde in alle aanhangige zaken in overeenstemming met de in artikel 6 van het EVRM, artikel 14 van het IVBPR en/of artikel 47 van het Handvest gewaarborgde rechten?
- 5) biedt artikel 8:25 van de Awb een grondslag om naast een gemachtigde tegen wie ernstige bezwaren bestaan ook alle (rechts)personen die onder zijn (feitelijke) leiding staan te weigeren?

Schriftelijke opmerkingen bij prejudiciële vraag 20/02446

Binnen de Orde leven verschillende opvattingen over de in de prejudiciële vragen aan de orde gestelde problematieken. Zo vraagt de Orde zich af of de door de Rechtbank Gelderland gestelde vragen vallen binnen de mogelijkheid om prejudiciële vragen te stellen, immers de vragen dienen betrekking te hebben op een onderdeel van het te beslechten rechtsgeschied.

Er is algemene consensus dat de uitlatingen van de scheldende gemachtigde alle fatsoensperken te buiten gaan. Over de vraag of dit dient te leiden tot weigering als gemachtigde, voor een bepaalde tijd, voor langere termijn en of dit ook heeft te gelden voor (rechts)personen die onder zijn (feitelijke) leiding staan, lijkt niet alleen een oordeel van de Hoge Raad, maar, gelet op het grotere belang ook buiten de belastingrechtspraak, eveneens van de Raad van State van belang.

Ingevolge artikel 8:25 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) kan een gemachtigde tegen wie ernstige bezwaren bestaan worden geweigerd door de bestuursrechter. Deze bepaling ziet op excessen, waarbij blijkens de wetsgeschiedenis in het bijzonder is gedacht aan ernstige en evidente ondeskundigheid van een vertegenwoordiger, maar ook het eventueel met geweld verstoren van de procedure zou een weigeringsgrond kunnen zijn.

De bepaling is nadrukkelijk niet geschreven om een ‘irritante’ of ‘lastige’ partij te weigeren.

De vraag die in casu speelt is of het onwelvoeglijke taalgebruik van de gemachtigde de procesorde verstoort. De Orde is van mening dat hier grote terughoudendheid past, hoe ongepast het gedrag van deze gemachtigde ook is. In dat kader verwijst de Orde naar de uitspraak van het Gerechtshof Den Haag van 14 augustus 2020, ECLI:GHDHA:2020:1539 :

“ 7. Het Hof stelt voorop dat het de woordkeuze van [A] als de gemachtigde van belanghebbende richting (medewerkers van) de Belastingdienst en andere bij de beslechting van de door deze gemachtigde gestarte geschillen betrokken overheidsinstellingen geenszins gepast acht. Dat is ook op diverse zittingen met de gemachtigde keer op keer aangekaart en met hem duidelijk en, waar nodig, diepgaand besproken. Het Hof distantieert zich van de door de gemachtigde met de gebruikte terminologie naar voren gebrachte beledigingen en beschuldigingen. De leden van de thans ter beslechting van de gerezen geschillen samengestelde belastingkamer van het Hof zien evenwel, in zoverre anders dan leden van andere rechterlijke colleges, in de door de gemachtigde voorgestane aanpak en gekozen handelwijze onvoldoende reden deze persoon als gemachtigde te weigeren, omdat aldus geen adequate oplossing wordt bereikt, ook in aanmerking nemend dat overheidsinstanties niet over de geëigende instrumenten beschikken naar behoren, zonder het risico van ontsporing en zonder de doelmatigheid uit het oog te verliezen, zaken met weinig coöperatieve personen als de gemachtigde af te handelen. Daarbij komt dat de door de gemachtigde veelvuldig geuite beledigingen en beschuldigingen zo onderhand tamelijk krachteloos en ridicuul zijn geworden en daarom niet (meer) serieus te nemen zijn.”

Advocaat-Generaal Wattel heeft in zijn Conclusie van 28 februari 2020, ECLI:NL:PHR:2020:188 het scabreuze taalgebruik van de gemachtigde omstandig omschreven en geciteerd, er kan naar de mening van de Orde geen twijfel over bestaan dat dit taalgebruik onbehoorlijk, ongepast en abject is.

Aan de analyse van de relevante bepalingen door A-G Wattel heeft de Orde niets toe te voegen.

Echter de Orde vraagt zich af of die noodzakelijkerwijs dient te leiden tot de conclusie dat het gedrag van deze gemachtigde, na een laatste waarschuwing, bij tussenuitspraak, moet leiden tot een weigering van deze gemachtigde in alle op dat moment aanhangige zaken.

Hoeveel begrip de Orde ook heeft voor de onaangenaamheid van de confrontatie met dergelijke verwensingen voor rechters en belastingambtenaren, het weigeren van een gemachtigde dient het ultimatum remedium te zijn in geval van evidente ondeskundigheid waarbij het procesbelang van degene die wordt verdedigd wordt geschaad. Blijkens de uitspraak van het Gerechtshof Den Haag, hoeft daarvan geen sprake te zijn.

Indien de onderwerpelijke verwensingen wel zouden leiden tot een weigering van deze gemachtigde, dan vraagt de Orde zich af of er wel een grens kan worden getrokken tussen onwettig taalgebruik dat wel en dat niet tot weigering zou moeten leiden. Zou het netter verpakken van dezelfde boodschap niet ook tot een weigering moeten leiden? En komt dan de vrijheid van meningsuiting niet in gevaar? Waar ligt dan de afgrenzing met het verdedigingsbeginsel?

Een ander element is dat artikel 8:25 Awb ziet op een gemachtigde. Opmerking verdient dat ook de Belastingdienst werkt op basis van machtiging van de procedurerend ambtenaar door “de Inspecteur”. Zou een ruimere weigeringsgrond niet de deur openzetten voor klachten tegen namens de Belastingdienst procedurerende belastingambtenaren die in het heetst van de juridische strijd stevig taalgebruik hanteren of standpunten innemen die wellicht minder magistraatelijk zijn?

Naar de mening van de Orde is een weigering van een gemachtigde anders dan in de procedure(s) zelf, waarin een faux pas wordt geconstateerd die kwalificeert als weigeringsgrond, in beginsel niet wenselijk. Zeker als het gaat om onwettig taalgebruik, is het niet als vaststaand aan te nemen dat de gemachtigde die in een bepaalde procedure waarin hij zich ernstig heeft misdragen, is geweigerd als gemachtigde, in een volgende procedure weer dezelfde onwettige verwensingen zal uiten, maar wellicht toch eieren voor zijn geld kiest en passend taalgebruik gaat hanteren. Die mogelijkheid zou de gemachtigde worden ontnomen als er een weigering voor langere periode zou worden uitgesproken.

Ook vraagt de Orde zich af of een weigering voor langere tijd niet een punitief karakter krijgt; in dat geval is het ontbreken van een rechtsgang bepaaldelijk onwettig, gelet op artikel 6 van het EVRM en de jurisprudentie van het EHRM over toegang tot de rechter en fair trial in zaken met een strafrechtelijk karakter.

De Orde acht een weigering voor een langere periode dan ook niet wenselijk en vraagt zich af of dit verenigbaar is met de tekst en de bedoeling van artikel 8:25 Awb en de relevante verdragsrechtelijke bepalingen. Hetzelfde geldt naar de mening van de Orde voor de vraag of als een gemachtigde wordt geweigerd, dit ook zou gelden voor onder zijn feitelijke leiding werkende (rechts)personen, ook dit acht de Orde niet wenselijk.

Hoogachtend,
de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

mr. F.R. Herreveld
voorzitter Commissie Prejudiciële Vragen